

Jaarverslag 2010

Stichting Het Kronendak

1. Bestuur en adviseurs

De bestuurssamenstelling in 2010 was als volgt (tussen haakjes het jaar van aftreden):

Erevoorzitter:	Prof. Dr. Ir. R.A.A. Oldeman, em. hoogleraar Wageningen
Voorzitter:	Dr. Ir. H. Vester (2013)
Vice-voorzitter:	Dr. Ir. P.C. Romeijn, directeur Treemail te Heelsum (2016).
Vice-voorzitter:	Prof. Dr. Ir. A.F. van der Wal, oud hoogleraar Wageningen (2011)
Penningmeester:	Ir. P. Hulsebosch, directeur Trexco te Rhenen (2014).
Secretaris:	Ir. Ing. R.B. Buiting, directeur Buiting Advies (2011).

2. Adviseurs

Algemeen Adviseur: Ir. E. Kuiler-IJzerman, mededirecteur 'De Ommuurde Tuin' te Renkum
Algemeen Adviseur: Mr. R.G. Fierst van Wijnandsbergen, oud-notaris te Wageningen.
Wetenschapsadviseur: Mevr. Dr.. A. Visscher.
Juridisch Adviseur ad hoc: Mr. P.J. Verschoof, oud-kantonrechter te Wageningen.

3. Bestuursvergaderingen

In 2010 werden 5 bestuursvergaderingen belegd (165 t/m 169) en één jaarvergadering die bijgewoond werd door de erevoorzitter, bestuursleden, adviseurs en geïnteresseerden.

4. Beleid en strategie

4.1 *Steun in 2010*

De stichting ontving in 2010 wederom onmisbare en gewaardeerde steun van derden aan haar projecten. Om de ideeën van de Stichting ook in de toekomst te realiseren blijft fondsenwerving een belangrijk aandachtspunt.

4.2 *Aanscherping regels Goede Doelen Stichtingen*

In 2010 worden de regels mbt tot goede doelen stichting verder aangescherpt. De Stichting reageert daarop door het toevoegen van een extra 'Attentiepunt' aan de lijst met Attentiepunten. Naleving van deze punten wordt iedere Bestuursvergadering van de Stichting gecontroleerd. De Penningmeester is primair verantwoordelijk voor het naleven van dit nieuwe Attentiepunt

Het nieuwe Attentiepunt luidt als volgt: *A5: 'De Penningmeester zorgt ervoor, dat de Stichting Het Kronendak een erkenning als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) heeft en houdt'.*

4.3 *Mej. Dr. Jakoba Ruinen-leerstoel*

In de zomer van 2010 staat de Stichting voor de beslissing de bijzondere Mej. Dr. Jakoba Ruinen-leerstoel voor een nieuwe periode van vijf jaar voort te zetten. Om tot een goede beoordeling te komen zet de voorzitter, Dr. Ir. Vester, in het voorjaar de resultaten van de leerstoel in de afgelopen vijf jaar op een rij. Daaruit blijkt dat er, ondanks de beperkte middelen, veel is gebeurd. Het Bestuur besluit op basis van deze analyse in principe akkoord te zijn met een voortzetting van steun aan de

bijzondere leerstoel voor een additionele periode van 5 jaar. Dit bericht wordt overgebracht aan zowel de hoogleraar professor Wolf, als aan de secretaris van het curatorium. Wolf laat het Stichtingsbestuur echter weten dat hij vereert is met het vertrouwen van het bestuur, maar op basis van een persoonlijke afweging toch kiest om niet als hoogleraar binnen de bijzondere Mej. Dr. Jakoba Ruinen-leerstoel verder te gaan. Professor Wolf krijgt via de Stichting wel de kans om op projectbasis de beide promovendi te blijven begeleiden.

Eind 2010 zit de Stichting dan ook zonder Hoogleraar. Aan de samenwerking met de Universiteit van Amsterdam, via de bijzondere Mej. Dr. Jakoba Ruinen-leerstoel in de Fylosfeerwetenschappen, komt zo voorlopig een eind.

Voor de activiteiten en publicaties binnen de bijzondere Mej. Dr. Jakoba Ruinen-leerstoel die onder regie van professor Wolf in 2010 tot stand kwamen zie bijlage 1.

4.4 *Eden*

Een van de adviseurs van de Stichting: Dr. A. Visscher voert in 2010 het door haar eind 2009 ingediende project uit. Het project richt zich op de introductie van epifyten in het kronendak en op de educatieve en publicitaire mogelijkheden aldaar. Visscher heeft inzake haar project contact met professor Wolf. Idee van Visscher is om de resultaten van haar project in de documentatie van Eden te verwerken. De Stichting vindt dit een prachtig idee omdat ze daardoor in Eden wat meer op de voorgrond kan treden. Een soort 'permanente expositie plek'. Eden fungeert daardoor als springplank voor naamsbekendheid voor Stichting Het Kronendak!

De resultaten van haar bezoek zijn: 1. een groot aantal epifyten van verschillende soorten uitgeplant in de tropische kas; 2. Een film over het uitplanten van de epifyten die als instructie en promotie materiaal kan dienen.

4.5 *Internet*

De door onze vice-voorzitter Dr. Romeijn op internet geplaatste documenten bleven ook in 2010 bezoekers trekken. Er werden wederom teksten 'gedownload'. De website wordt goed bijgehouden met recente informatie en publicaties: www.treemail.nl/kronendak.

4.6 *'Missie' Stichting*

Eind van de zomer besluit het Bestuur, mede naar aanleiding van het stoppen van de leerstoel, een open discussie te starten over de missie van de Stichting. Uitgangspunt is dat de statuten van de Stichting, in 2005 geheel herzien en nog altijd up to date, daarbij leidend moet zijn. De Stichting ziet vier pijlers om de doelen beschreven in statuten te realiseren, te weten: onderzoek, lezingen, toerisme en onderwijs. Hoe dat in de praktijk wordt vormgegeven wordt in 2011 beslist.

5. Overige projecten

5.1 *Projectvoorstel Bender en Plantenga*

Studenten Bender en Plantenga bieden een projectvoorstel aan de Stichting aan. Het gaat om een 'Subsidie aanvraag master stage'. Na rijp beraad besluit het bestuur dit voorstel te ondersteunen. De resultaten van hun project worden op de jaarvergadering 2011 gepresenteerd.

5.2 Decompositiestudie

In 2010 heeft het bestuur tevens besloten een bijdrage te leveren aan een decompositieproject.

6. Publicaties

Publicaties welke door (mede) ondersteuning van de Stichting tot stand zijn gekomen zijn te vinden op www.treemail.nl/kronendak. Hier staat een complete lijst van ondersteunde publicaties vanaf 1989.

- Voor publicaties binnen de bijzondere Mej. Dr. Jakoba Ruinen-leerstoel zie bijlage.
- In 2010 publiceerde Karline Janmaat een artikel bij Springer's [International Journal of Primatology Volume 31, Number 5](#), 863-886.

7. Samenwerking

De samenwerking met de Amazonat lodge is in 2010 verder teruggelopen. Er zijn in 2010 geen gezamenlijke projecten uitgevoerd, onderzoekers of studenten in Amazonat op bezoek geweest.

Gedaan te Dieren, 1 juni 2011, Ir. Ing. R.B. Buiting, secretaris

Bijlage 1: JAARVERSLAG 2010 MEJ. DR. JAKOBA RUINEN-LEERSTOEL GRENSVLAKECOLOGIE

Prof. Dr. Jan H.D. Wolf

ANALYSE

Ook in 2010 is de productie van wetenschappelijke artikelen doorgedaan. Vier artikelen zijn gepubliceerd in vooraanstaande tijdschriften. Gezien het grote aantal aanvragen voor overdrukken wordt ons nieuwe protocol voor veldonderzoek (SVERA) met belangstelling ontvangen.

Daarnaast heeft 2010 in het teken gestaan van het 5th International Canopy Conference, 26-31 oktober 2010, Bangalore, India. De leerstoel was daar met vier afgevaardigden aanwezig. Voor meer details verwijs ik naar mijn eerder toegezonden congresverslag.

De promotieonderzoeken van Mej. Rebecca Hsu (Taiwan) en Mej. Ana Maria Benavides (Colombia) zijn in volle gang. Ana Maria hoopt eind 2010 te promoveren, Rebecca in 2011.

In 2010 hebben wederom Vester en Wolf bijdragen aan het bacheloronderwijs aan de UvA geleverd. Het grootste deel van het aantal uren college binnen de cursus Tropische Ecologie wordt door de leerstoel verzorgd. De uitgebreide bijbehorende syllabus omvat 48 pagina's. Daarnaast heeft Wolf een bijdrage geleverd aan de cursus Natuurbeheer en Biodiversiteit.

Tenslotte kan ik tot mijn tevredenheid vermelden het Darwin Initiative (UK) een pre-proposal (Scoping Grant) heeft toegekend over "Cultivating sacred bromeliads to preserve Maya cultural traditions and forests". Hierdoor is er uitzicht op het verkrijgen van fondsen voor een 3 (-4) jarig bromelia 'canopy farming' project. In juli 2010 zullen Mandar Trivedi, Science and communications officer van het Global Canopy Programme, en ik naar Chiapas afreizen voor overleg met de Mexicaanse partners in dit project. Later dit jaar zullen wij een uitgewerkt voorstel indienen. Daarvoor zal wel aanvullende financiering nodig zijn.

DE ACTIVITEITEN VAN DE LEERSTOELGROEP OP EEN RIJ

Het doel van voornoemde subsidie Gensvlakecologie is om wetenschappelijke kennis te vergaren (1), te onderwijzen (2), te verspreiden (3) en toe te passen (4) op tropische ecosystemen, vooral van die in het kronendak. Om dit doel te bereiken zijn de volgende acties ondernomen, gerangschikt per onderdeel.

1. Vergaren van wetenschappelijke kennis

In 2010 is er voortgang geboekt aan vier onderzoeksprojecten (A1-A4):

A1 Het promotieonderzoek van Ana Maria Benavides aan "Succession in epiphyte communities in upper Amazonia" verloopt voorspoedig. Twee artikelen zijn geaccepteerd en twee andere artikelen staan op het punt om aangeboden te worden aan een tijdschrift. Promotie: November 2010.

Promotor: Jan Wolf (IBED-UvA). Co-promotor: Joost Duivenvoorden (IBED-UvA)

Hoofdfinanciering: Alban

Aanvullende financiering: AUV-fonds vanuit het Wilhelm Brand fonds: 675.00 Euro; Schure-Beijerinck Popping fonds: 1500.00 Euro; Alberta Mennega Stichting: 800.00 Euro.

A2 Het promotieonderzoek van Rebecca Hsu aan "The impact of global climate change on epiphyte communities in Taiwan" verloopt voorspoedig (promotie 2011). Transplantatie-experimenten laten zien dat de epifytische varen *Asplenium nitidum* altijd het hards groeit in het laagland, onafhankelijk van de afkomst van de zaailingen (midden-hoogte of hoog op de berg).

Promotores: Jan Wolf (IBED-UvA) en Geert de Snoo (CML-UL)

Co-promotores: Gerard Oostermeijer (IBED-UvA) en Wil Tamis (CML-UL)

A3 Het onderzoek aan "Conservation status, life history, and restoration potential of the rare and endangered *Magnolia wolfii* (Lozano-C) Govaerts" is tot tevredenheid van de Magnolia Society afgerond (financier) en wordt voortgezet door de Universidad Tecnologica de Pereira, Colombia. Voor een verslag, zie ons artikel in Magnolia, een publicatie van de Magnolia Society.

A4 Diego Helguera heeft de inventarisatie van epifytische gemeenschappen in zes eikenbossen van het Bosque Macanal reservaat, Colombia, afgerond dankszij financiering door Stichting Het Kronendak. Een publicatie is geaccepteerd door het Colombiaanse tijdschrift Caldasia.

2. Onderwijs (exclusief begeleiding promotieonderzoek)

	Contacturen	Vorbereiding (uren)	Totaal (uren)
Cursus tropische ecologie			
College Wolf	9	27	36
College Vester	6	18	24
Cursus Natuurbeheer en Biodiversiteit (B03K)			
College Wolf	8	12	16
		TOTAAL	82

3. Verspreiding van wetenschappelijke kennis

In 2010 zijn de volgende publicaties afgerond:

Hoofstuk boek:

Wolf, Jan H.D. (in press). Embracing epiphytes in sustainable forest management: a pilot study from the Highlands of Chiapas, Mexico. In: Tropical montane cloud forests (Scatena et al., eds.). Cambridge University Press.

Artikelen in wetenschappelijke tijdschriften:

Wolf, J.H.D., S.R. Gradstein, and N.M. Nadkarni, A protocol for sampling of vascular epiphyte richness and abundance. **Journal of Tropical Ecology**, 2010. 25:107-121.

Cascante-Marín, A., Noemi von Meijenfeldt, Hanneke M. H. de Leeuw, Jan H. D. Wolf, J. Gerard B. Oostermeijer and Joannes C. M. den Nijs. Dispersal limitation in epiphytic bromeliad communities in a Costa Rican fragmented montane landscape. **Journal of Tropical Ecology**, 2010. 25:63-73.

Cascante-Marín, A., J.H.D. Wolf, and J.G.B. Oostermeijer. 2010. Wasp florivory decreases reproductive success in an epiphytic bromeliad. **Plant Ecology** 203(1):149-153.

Hsu, C.-C. and J.H.D. Wolf. 2010. Diversity and phytogeography of vascular epiphytes in a tropical-subtropical transition island, Taiwan. **Flora** 204:612-627.

Higuera, D. and J.H.D. Wolf in press Vascular epiphytes in dry oak forests show resilience to anthropogenic disturbance, Cordillera Oriental, Colombia. **Caldasia** 0000

Symposium abstracts

Wolf, Jan H.D., Gerhard Zotz. 2010. Trees as islands - biogeography of epiphytes on trees. Proceedings 5th International Canopy Conference, Bangalore, India. Page 102.

Ganesan, R., Jan H.D. Wolf. 2010 Sustainable use of forests canopies and conservation. Proceedings 5th International Canopy Conference, Bangalore, India. Page 128.

Molleman, Lucas, Sil Boeve, Jan Wolf, Gerard Oostermeijer, Sou0badra Devy, Rengaiian Ganesan. 2010. Harvest and regeneration of epiphytic macrolichens in the Western Ghats, India. Proceedings 5th International Canopy Conference, Bangalore, India. Page 132-133.

Benavides, Ana Maria, Jan Wolf, Joost Duivenvoorden. 2010. Gap recruitment of hemi-epiphytic aroids in lowland Amazonian rain forest. Proceedings 5th International Canopy Conference, Bangalore, India. Page 176.

Cascante-Marín, Alfredo. 2010. Dispersal limitation in epiphytic bromeliad communities. Proceedings 5th International Canopy Conference, Bangalore, India. Page 103.

Rebecca Hsu (Chia-Chun). 2010. Simulations of climate change impacts on epiphyte communities in Taiwan. Proceedings 5th International Canopy Conference, Bangalore, India. Page 111.

Artikelen in niet wetenschappelijke tijdschriften:

Jan Wolf. 2010. Caramba, waar komen al die dennen vandaan? Deel I. **Blijdenstein Nieuws** 23:10-12.

Jan Wolf. In press. Caramba, waar komen al die dennen vandaan? Deel II. **Blijdenstein Nieuws**

Jan H.D. Wolf & Dorian Ruiz Penagos. 2010. *Magnolia wolfii*, its discovery and conservation. **Magnolia** 87:14-19.

Lezingen

4^e Lustrum Stichting Het Kronendak. Velp, 16 oktober 2010. Kunnen sierplanten het regenwoud redden?

Pinetum Blijdenstein. Hilversum 21 maart 2010. Kan de duurzame oogst van kamerplanten het regenwoud redden?

Bromelia Contact Groep. Utrecht, 11 april 2010. Kunnen bromelias het tropisch regenwoud redden?

4. Toepassing van wetenschappelijke kennis

Er zijn goede contacten met het Eden-project in Cornwall onderhouden. Een gezamenlijk bromeliaproject is in voorbereiding.